

Ontvangen: 1-8-2023

2023/046--

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Hogeschool Rotterdam
T.a.v. het College van Bestuur
Postbus 25035
3001 HA ROTTERDAM

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
40014034

Bijlagen
1

Datum 26 juli 2023
Betreft Besluit macrodoelmatigheid hbo-bacheloropleiding Built Environment

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzenddatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschriftenocw.nl.*

Geacht bestuur,

Met de brief van 6 juni 2023, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 6 juni 2023, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo-bacheloropleiding Built Environment als bekostigde opleiding te verzorgen in Rotterdam.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 10 juli 2023, kenmerk 2023/046, negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten niet in te stemmen met uw voornemen om de hbo-bacheloropleiding Built Environment als bekostigde opleiding te verzorgen in Rotterdam.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan criterium a van artikel 4, eerste lid, van de Regeling, maar niet aan criterium b. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

Onze referentie
40014034

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

1

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Dhr. dr. R.H. Dijkgraaf
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

<i>Onderwerp</i>	<i>Ons Kenmerk</i>	<i>Datum</i>
Nieuwe opleiding Hogeschool Rotterdam Deeltijd hbo bachelor Built Environment Rotterdam	2023/046	10/07/2023

Geachte heer Dijkgraaf,

Op 06/06/2023 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Hogeschool Rotterdam om de hbo bachelor Built Environment als bekostigde opleiding te verzorgen te Rotterdam (brief van 06/06/2023 met kenmerk U0266-2023/6.10.1/RB/TM). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van de Hogeschool Rotterdam om de hbo bachelor Built Environment als bekostigde opleiding te Rotterdam te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

De aanvrager wil de opleiding Built Environment in Rotterdam vestigen. Het gaat om een Nederlandstalige hbo bachelor die de aanvrager in het Croho onderdeel Techniek wil laten registreren. De opleiding omvat 240 studiepunten en de aanvrager wil deze in deeltijdvorm aanbieden. Studenten ontwikkelen kennis en vaardigheden op het gebied van integraal werken, proces- en projectmanagement gecombineerd met kennis van transitithema's binnen het domein van de gebouwde omgeving. Door de keuze voor een deeltijdopleiding kunnen professionals die al

vanuit een meer specialistische rol werkzaam zijn in de gebouwde omgeving zich ontwikkelen tot professionals die verschillende expertises (o.a. bouwkundig, civiel, ruimtelijke ontwikkeling en watermanagement) kunnen verbinden en daarmee een bijdrage aan de ontwikkelingen in de eigen organisatie kunnen leveren. De opleiding profileert zich inhoudelijk op drie thema's: transitie gebouwde omgeving, project-, proces- en transitie management en grootstedelijke context. De opleiding is toegankelijk voor studenten met een mbo-4, havo- of vwo-diploma. Voor het profiel Cultuur en Maatschappij geldt de aanvullende eis dat studenten wiskunde A of B hebben behaald op havo- of vwo-niveau. Studenten dienen een functie te hebben binnen een organisatie die actief is of wenst te zijn binnen één van de transitiethema's in de gebouwde omgeving. Afgestudeerden kunnen onder andere aan de slag als projectmedewerker, beleidsmedewerker, projectmanager of adviseur bij onder meer projectontwikkelaars, advies- en ingenieursbureaus, ruimtelijke ontwerp bureaus, aannemers en publieke organisaties zoals gemeenten en provincies.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan criterium a, maar niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling. De kern van de afwijzing berust op de constatering dat de bestaande opleidingen reeds kunnen voorzien in de arbeidsmarktbehoefte die de aanvrager heeft aangetoond. De beoogde opleiding zal met name negatief effect hebben op de instroom in door de aanvrager aangeboden sterk verwante deeltijdopleidingen. Er is derhalve geen ruimte om deze opleiding aan het bestaande aanbod toe te voegen.

Beoordeling criterium a

De aanvrager stelt dat de hbo bachelor Built Environment aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte beroept de aanvrager zich op de prognoses voor opleidingstypen en beroepsgroepen zoals deze zijn opgenomen in ROA's Arbeidsmarktinformatiesysteem (AIS), de 'Hbo Monitor' van het ROA (2022), de Spanningsindicator van het UWV (www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/dashboards/spanningsindicator), het 'Dashboard Klimaatbeleid: arbeidsmarkt en scholing' van de Rijksoverheid (dashboardklimaatbeleid.nl/viewer/jivereportcontents.ashx?report=arbeidsmarkt_en_scholing), de 'Nationale Beroepengids' (www.nationaleberoepengids.nl), het rapport 'Klimaatbanen in de gebouwde omgeving' van het UWV (2022), het rapport 'Kansrijke beroepen' van het UWV (2022), het overzicht van 'Structureel kansrijke beroepen' van het UWV (2023), de 'Personeelsmonitor Gemeenten 2021' van het A&O Fonds Gemeenten (2021), het rapport 'Projectbanen.nl: arbeidsmarktmonitor 2019' van Projectbanen.nl (2019), het dashboard 'Vacaturegraad naar bedrijfstak' van het CBS (www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-arbeidsmarkt/vacatures/vacaturegraad-naar-bedrijfstak), het rapport 'Trends op de bouwmarkt 2020-2024' van het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB, 2020), de website 'RijnmondInZicht.nl' (www.rijnmondinzicht.nl), het rapport 'Regio in Beeld: Rijnmond' van het UWV (2022), het rapport 'Kansrijke beroepen: Rijnmond' van het UWV (2022), het arbeidsmarktonderzoek 'Marktpotentieel Bachelor Built Environment: Hogeschool Rotterdam' dat door Lexnova is uitgevoerd in opdracht van de aanvrager (2023) en de resultaten van een werkveldbijeenkomst (7 december 2022). De commissie laat het rapport 'Projectbanen.nl: arbeidsmarktmonitor 2019' van Projectbanen.nl (2019) buiten beschouwing omdat de gegevens die in dit rapport zijn opgenomen niet meer actueel zijn.

De aanvrager beschouwt het opleidingstype bachelor bouwkunde, civiele techniek en architectuur dat is opgenomen in ROA's AIS als relevant voor de voorgenomen opleiding Built Environment. De commissie acht met de aanvrager dit opleidingstype het meest relevant omdat hierin de reeds bestaande opleiding Built Environment en sterk verwante opleidingen zoals Bouwkunde en Civiele Techniek zijn opgenomen. ROA typeert de vooruitzichten in 2026 voor afgestudeerden van dit

opleidingstype als goed en verwacht grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie Tabel 1).

Tabel 1. Arbeidsmarktprognoses opleidingstype bachelor bouwkunde, civiele techniek en architectuur

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Bachelor - bouwkunde, civiele techniek en architectuur	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		5000	6		1 gemiddeld
> > Bachelor - bouwkunde, civiele techniek en architectuur	verwachte vervangingsvraag tot 2026		20600	26		3.9 hoog
> > Bachelor - bouwkunde, civiele techniek en architectuur	verwachte baanopeningen tot 2026		25700	32		4.7 hoog
> > Bachelor - bouwkunde, civiele techniek en architectuur	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2026		11700	15		2.3 laag
> > Bachelor - bouwkunde, civiele techniek en architectuur	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2026	0.88				groot
> > Bachelor - bouwkunde, civiele techniek en architectuur	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2026	0.88				goed

Bron: ROA, AIS

De aanvrager beroept zich tevens op de prognoses voor de beroepsgroepen architecten, ingenieurs (geen elektrotechniek), managers productie, technici bouwkunde en natuur, managers zakelijke en administratieve dienstverlening en beleidsadviseurs. De commissie kent in beginsel meer gewicht toe aan de prognoses voor opleidingstypen omdat daarin de uitstroom uit een cluster verwante opleidingen wordt gerelateerd aan verwachte baanopeningen voor dit type afgestudeerden. De commissie is van mening dat de beroepsgroepen technici bouwkunde en natuur en managers zakelijke en administratieve dienstverlening onvoldoende aansluiten omdat de voorgenomen opleiding Built Environment studenten niet beoogt op te leiden voor beroepen in deze beroepsgroepen. Om deze reden kent de commissie geen waarde toe aan de prognoses met betrekking tot deze beroepsgroepen.

De commissie acht de beroepsgroep architecten ten dele relevant omdat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding in aanmerking komen voor de in deze beroepsgroep opgenomen beroepen stedenbouwkundigen en verkeersplanologen. Zij komen echter niet in aanmerking voor in deze beroepsgroep opgenomen beroepen zoals bouwkundig- en interieurarchitecten, landschapsarchitecten en cartografen en landmeetkundigen. Uit de prognoses van het ROA blijkt dat er voor deze beroepsgroep zeer grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening worden verwacht (zie Tabel 2).

Tabel 2. Arbeidsmarktprognoses beroepsgroep architecten

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Architecten	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		2500	5		0.9 gemiddeld
Architecten	verwachte vervangingsvraag tot 2026		4600	10		1.6 laag
Architecten	verwachte baanopeningen tot 2026		7100	15		2.4 laag
Architecten	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2026	0.782				zeer groot

Bron: ROA, AIS

De commissie acht de beroepsgroep ingenieurs (geen elektrotechniek) ten dele relevant omdat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding in aanmerking komen voor de in deze beroepsgroep opgenomen beroepen ingenieurs (m.u.v. elektrotechnisch ingenieurs) en weg- en

waterbouwkundigen. Zij komen echter niet in aanmerking voor in deze beroepsgroep opgenomen beroepen zoals mijnbouwkundigen en metaalkundigen, chemisch ingenieurs, industrieel ingenieurs en productie-ingenieurs. Uit de prognoses van het ROA blijkt dat er voor deze beroepsgroep zeer grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening worden verwacht (zie Tabel 3).

Tabel 3. Arbeidsmarktprognoses beroepsgroep ingenieurs (geen elektrotechniek)

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Ingenieurs (geen elektrotechniek)	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		12100	9	1.4	hoog
Ingenieurs (geen elektrotechniek)	verwachte vervangingsvraag tot 2026		12100	9	1.4	erg laag
Ingenieurs (geen elektrotechniek)	verwachte baanopeningen tot 2026		24100	18	2.8	laag
Ingenieurs (geen elektrotechniek)	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2026	0.739				zeer groot

Bron: ROA, AIS

De commissie acht voorts de beroepsgroep managers productie ten dele relevant omdat in deze beroepsgroep het beroep managers bouwnijverheid is opgenomen. In deze beroepsgroep is ook een relatief groot aantal niet relevante beroepen opgenomen zoals managers landbouw en bosbouw, managers aquacultuur en visserij en managers mijnbouw. Uit de prognoses van het ROA blijkt dat er voor deze beroepsgroep zeer grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening worden verwacht (zie Tabel 4).

Tabel 4. Arbeidsmarktprognoses beroepsgroep managers productie

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Managers productie	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		4000	9	1.4	hoog
Managers productie	verwachte vervangingsvraag tot 2026		6100	14	2.2	gemiddeld
Managers productie	verwachte baanopeningen tot 2026		10100	23	3.5	gemiddeld
Managers productie	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2026	0.791				zeer groot

Bron: ROA, AIS

De commissie acht ten slotte de beroepsgroep beleidsadviseurs ten dele relevant omdat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding met name in aanmerking zullen komen voor beleidsfuncties met een focus op de gebouwde omgeving. Uit de prognoses van het ROA blijkt dat er voor deze beroepsgroep grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening worden verwacht (zie Tabel 5).

Tabel 5. Arbeidsmarktprognoses beroepsgroep beleidsadviseurs

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Beleidsadviseurs	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		6900	9	1.4	hoog
Beleidsadviseurs	verwachte vervangingsvraag tot 2026		11300	15	2.3	gemiddeld
Beleidsadviseurs	verwachte baanopeningen tot 2026		18300	24	3.6	gemiddeld
Beleidsadviseurs	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2026	0.834				groot

Bron: ROA, AIS

De aanvrager doet verder een beroep op de prognoses voor de opleidingssubsector bachelor techniek en ict in de arbeidsmarktregio's Rijnmond, Holland-Rijnland, Midden-Holland, Haaglanden, Zuid-Holland-Centraal, Drechtsteden en Gorinchem. De commissie is van mening dat de opleidingssubsectoren zoals deze zijn opgenomen in het AIS te veel niet en nauwelijks relevante opleidingen bevatten en daardoor geen representatief beeld geven van de specifieke arbeidsmarkt waar afgestudeerden van de voorgenomen opleiding werkzaam zullen zijn. Om deze reden laat de commissie de prognoses voor opleidingssubsectoren buiten beschouwing.

De commissie constateert dat de prognoses die zijn opgenomen in het AIS van het ROA voor het opleidingstype dat en de beroepsgroepen die (ten dele) relevant zijn voor de voorgenomen opleiding een positief beeld opleveren van de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van de voorgenomen hbo bachelor Built Environment.

De aanvrager beschrijft dat via de 'HBO Monitor' (2022) kerncijfers over schoolverlaters beschikbaar zijn voor specifiekere opleidingen dan de meer overkoepelende opleidingstypen zoals deze in ROA's database zijn opgenomen. De aanvrager stelt dat afgestudeerden van de bachelor Built Environment (studiejaar 2019/2020) gemiddeld 1,1 maand werkloos zijn voor hun eerste baan. De commissie concludeert met de aanvrager dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding snel een baan op niveau vinden.

De aanvrager verwijst voorts naar de landelijke en regionale Spanningsindicator en het Dashboard Online vacatures van het UWV (www.werk.nl) voor de beroepsgroepen architecten, ingenieurs (geen elektrotechniek), managers productie, technici bouwkunde en natuur, managers zakelijke en administratieve dienstverlening en beleidsadviseurs. De commissie laat in lijn met het bovenstaande de beroepsgroepen technici bouwkunde en natuur en managers zakelijke en administratieve dienstverlening buiten beschouwing. De commissie merkt op dat de arbeidsmarkt begin 2020 is gekrompen als gevolg van de coronacrisis en dat deze krimp vervolgens is omgeslagen naar een (zeer) grote krapte op de arbeidsmarkt die zichtbaar is bij alle beroepsgroepen en alle sectoren. Het feit dat de arbeidsmarktspanning bij de door de aanvrager relevant geachte beroepsgroepen als (zeer) krap wordt getypeerd en het aantal vacatures daarbinnen is toegenomen is daarom niet onderscheidend. De commissie kent daarom minder gewicht toe aan deze bronnen en stelt vast dat zij een (zeer) kleine positieve indicatie geeft van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De aanvrager heeft tevens verwezen naar het 'Dashboard Klimaatbeleid: arbeidsmarkt en scholing' van de Rijksoverheid (www.dashboardklimaatbeleid.nl) waarin cijfers zijn opgenomen over de ontwikkeling van voor het klimaat- en energiebeleid relevante sectoren en beroepsgroepen. De aanvrager stelt dat de gemiddelde arbeidsmarktspanning voor banen in de voor de bachelor Built Environment relevante uitstroomsector Gebouwde Omgeving is gestegen van 3,1 in het tweede kwartaal van 2020 naar 9,7 in het vierde kwartaal van 2021. De commissie stelt vast dat dit in ieder geval ten dele kan worden verklaard door de hierboven beschreven toenemende krapte op de arbeidsmarkt die na de coronacrisis is ontstaan. De commissie merkt op dat de prognoses tot en met het vierde kwartaal van 2022 inmiddels beschikbaar zijn en neemt deze mee in de onderstaande overweging. De commissie stelt vast dat de gemiddelde arbeidsmarktspanning in de sector Gebouwde Omgeving in eerste instantie verder is gestegen in het tweede kwartaal van 2022 om af te nemen in het vierde kwartaal van 2022. De commissie concludeert dat de bron een (zeer) kleine positieve indicatie geeft van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De aanvrager verwijst verder naar de 'Nationale Beroepengids' (www.nationaleberoepengids.nl). De aangehaalde gegevens zijn gebaseerd op de Spanningsindicator van het UWV. De commissie heeft deze bron hierboven reeds besproken en laat de aangehaalde gegevens van deze bron daarom buiten beschouwing.

De aanvrager stelt dat in het rapport 'Klimaatbanen in de gebouwde omgeving' van het UWV

(2022) wordt beschreven welke professionals nodig zijn om de klimaatdoelen in de gebouwde omgeving te realiseren opdat hier concretere wervings- en scholingsacties op ingezet kunnen worden. De aanvrager geeft aan dat er in totaal circa 45 verschillende technische beroepen nodig zijn om de klimaatdoelen in de gebouwde omgeving te halen. De behoefte aan professionals is volgens de aanvrager breder dan alleen technici. De aanvrager stelt dat onder andere de volgende beroepen vervuld kunnen worden door afgestudeerden van de bachelor Built Environment: gebiedsregisseurs energietransitie/aardgasvrije wijken, omgevingsmanagers, beleidsadviseurs stedelijke ontwikkeling en adviseurs verduurzaming vastgoed/woningen. De commissie is van mening dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding in aanmerking komen voor deze beroepen en dat het rapport 'Klimaatbanen in de gebouwde omgeving' van het UWV blijkt geeft van een arbeidsmarktbehoefte.

De aanvrager doet voorts een beroep op het rapport 'Kansrijke beroepen' van het UWV (2022, pp. 3, 10) en beschrijft dat onder meer de volgende kansrijke beroepen op hoger/wetenschappelijk beroepsniveau relevant zijn voor afgestudeerden van de bachelor Built Environment: (1) adviseurs en ontwerper-constructeurs grond-, weg- en waterbouw (2) projectleiders grond-, weg en waterbouw (3) adviseurs en ontwerper-constructeurs bouwkunde (4) managers en projectleiders bouw en installatie (5) beleidsadviseurs ruimtelijke ordening/planologie en (6) planologen en stedenbouwkundigen.

Onder verwijzing naar het overzicht van 'Structureel kansrijke beroepen' van het UWV (2023) beschrijft de aanvrager dat structureel kansrijke beroepen minder last lijken te hebben van schommelingen in de economie en al minimaal 4 jaar kansen bieden voor werkzoekenden. De verwachting is dat deze beroepen voorlopig kansrijk blijven. In totaal gaat het om 144 beroepen, waarvan meer dan de helft in het segment bouw, industrie en techniek valt. Het UWV schrijft dat de grote klimaatuitdagingen voor de gebouwde omgeving en het verduurzamen van het energiesysteem zorgen dat er in de techniek de komende jaren veel kansrijke beroepen blijven bestaan. Daarnaast blijkt uit het overzicht dat er in het segment overheid en veiligheid structurele tekorten zijn voor beleidsadviseurs ruimtelijke ordening. De aanvrager stelt dat afgestudeerden van de voorgenomen bachelor Built Environment in aanmerking komen voor beroepen die in het overzicht van 'Structureel kansrijke beroepen' worden genoemd.

De commissie is van mening dat afgestudeerden van de beoogde opleiding voor de hierboven genoemde beroepen uit het rapport 'Kansrijke beroepen' en het overzicht van 'Structureel kansrijke beroepen' in aanmerking zullen komen. De commissie concludeert dat beide bronnen blijken geven van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo bachelor Built Environment.

De aanvrager verwijst verder naar de 'Personeelsmonitor Gemeenten' van het A&O Fonds Gemeenten (2021). De aanvrager beroept zich op de monitor uit 2021. De commissie merkt op dat in mei 2023 de 'Personeelsmonitor 2022' is gepubliceerd en neemt deze mee in de onderstaande overweging. Uit de monitor van 2021 blijkt dat 1 op de 5 vacatures bij gemeenten moeilijk vervulbaar is. De aanvrager stelt dat in de top 5 van functiegebieden met het hoogste aandeel moeilijk vervulbare vacatures de voor de bachelor Built Environment relevante functiegebieden ruimtelijke ordening/milieu en bouwkunde/civiele techniek op respectievelijk plaats 1 en 2 staan. Deze twee functiegebieden blijken volgens de aanvrager tevens de gebieden waarin het personeelstekort de gemeenten het meest belemmert in hun werk. Dit blijkt onveranderd in de 'Personeelsmonitor 2022'. Uit de monitor 2022 blijkt dat in totaal 20% van de vacatures in 2022 moeilijk vervulbaar was ten opzichte van 19% in 2021. De commissie is van mening dat uit beide bronnen blijkt dat een arbeidsmarktbehoefte bestaat aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding Built Environment.

De aanvrager refereert voorts aan de publicatie 'Vacaturegraad naar bedrijfstak' van het CBS (2022). De commissie is van mening dat de bedrijfstakken bouwnijverheid, openbaar bestuur en overheidsdiensten en specialistische zakelijke diensten zoals deze zijn opgenomen in deze publicatie zo breed zijn dat zij geen representatief beeld geven van de specifieke arbeidsmarkt waar afgestudeerden van de voorgenomen opleiding werkzaam zullen zijn. Om deze reden laat de

commissie de prognoses voor bedrijfstakken van het CBS buiten beschouwing.

De aanvrager stelt dat uit het rapport 'Trends op de bouwmarktarbeidsmarkt 2020-2024' van het Economisch Instituut voor de Bouw (2020, pp. 8, 36-37, 41) volgt dat de groeiperspectieven voor de bouw op de middellange termijn gunstig zijn. Het Economisch Instituut voor de Bouw verwacht mede door verduurzamingsmaatregelen een groei van de totale bouwproductie met gemiddeld 5% per jaar in de periode 2022-2024. Ook wordt een aanzienlijke werkgelegenheidsgroei verwacht: in 2024 zal naar verwachting de werkgelegenheid in de bouw zijn toegenomen met 34.000 extra arbeidsplaatsen. De instroom vanuit de opleidingen (mbo, hbo en wo) levert de komende vier jaar ca. 50.000 extra arbeidskrachten op. De benodigde extra arbeidskrachten middels zij-instroom bedraagt echter in totaal 22.000 arbeidskrachten in de periode 2022-2024. De aanvrager is van mening dat de bachelor Built Environment kan bijdragen aan het oplossen van de arbeidsmarkttekorten in de bouwsector door arbeidskrachten middels op- of omscholing op te leiden.

De commissie constateert dat in november 2022 een nieuwe versie van het rapport is verschenen: 'Trends op de bouwmarkt 2022-2026' (zie pp. 9-10, 12). Uit dit rapport volgt dat de meest recente inzichten voor de bouwproductie in de komende jaren wijzen op lage groeicijfers in de periode 2023-2026. Met een groei van de totale bouwproductie van 1,5% in 2023 en een gemiddelde groei van 1% in de periode 2024-2026 zal de bouw overschakelen naar een lagere versnelling in vergelijking met de ontwikkeling van de afgelopen jaren. Bij dit productiebeeld zal de werkgelegenheid in 2023 nog met 1% kunnen groeien, waarna de groei vervolgens nog verder terugloopt naar 0,5% per jaar. Daarbij loopt de totale werkgelegenheid op van 485.000 dit jaar naar 498.000 in 2026. Verder blijkt uit het meest recente rapport dat voor de komende jaren een bestendiging van de instroom vanuit de opleidingen voldoende is om in het leeuwendeel van de benodigde arbeidscapaciteit te kunnen voldoen. Van de 52.000 arbeidskrachten die in de periode 2023-2026 naar verwachting nodig zijn voor vervanging en uitbreiding op de bouwmarkt kan ongeveer 90% vanuit de opleidingen plaatsvinden, terwijl de rest vanuit buitenlandse arbeidskrachten wordt opgevangen. Uit het rapport volgt wel dat de duurzaamheidsproductie naar verwachting krachtig blijft groeien in de komende jaren. De duurzaamheidsproductie in de gebouwensector gaat op dit moment gepaard met een arbeidscapaciteit van bijna 55.000 voltijdbanen. Door de sterke groei tot 2030 zal de arbeidsinzet in dat jaar kunnen toenemen tot 75.000 voltijdbanen. De commissie concludeert dat op basis van het meest recente rapport een licht positieve indicatie bestaat van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de beoogde opleiding voor zover zij aan de slag zullen gaan op het terrein van duurzaamheidsproductie.

De aanvrager verwijst voorts naar de vacaturesite 'RijnmondInZicht.nl' (www.rijnmondinzicht.nl) waarop het aantal nieuwe vacatures naar opleidingsniveau en beroepsgroep is weergegeven. De aanvrager heeft gekeken naar de vacatureontwikkeling in de periode 2016-2022 binnen de beroepsgroepen architecten, ingenieurs (geen elektrotechniek), managers productie, technici bouwkunde en natuur, managers zakelijke en administratieve dienstverlening en beleidsadviseurs in de regio Rijnmond. De commissie heeft hierboven reeds geconstateerd dat de beroepsgroepen technici bouwkunde en natuur en managers zakelijke en administratieve dienstverlening niet relevant kunnen worden geacht omdat er te veel beroepen in zijn opgenomen waar afgestudeerden van de voorgenomen opleiding niet voor in aanmerking komen. Het dashboard van Rijnmond Inzicht maakt voor de regio tevens inzichtelijk wat per beroepsgroep de top 10 aan beroepen is met de meeste online nieuwe vacatures. Hieruit volgt dat een aantal voor de voorgenomen opleiding relevante beroepen in de top 10 is opgenomen, zoals projectleiders en tekenaars bouw/weg- en waterbouw, beleidsmedewerkers ruimtelijke ordening en planologen. De commissie constateert met de aanvrager dat het aantal online vacatures op hbo-/wo-niveau binnen de relevante beroepsgroepen in de periode 2016-2022 is toegenomen. De aanvrager verwijst daarnaast naar het rapport 'Regio in Beeld: Rijnmond' van het UWV (2022, p. 7). Hierin wordt de arbeidsmarktsituatie in Rijnmond tot aan het tweede kwartaal van 2022 geschetst. De aanvrager beschrijft dat de arbeidsmarkt in Rijnmond voor de relevante

beroepsklassen technisch en openbaar bestuur in 2022 zeer krap is. De groei van de werkgelegenheid neemt eind 2022 en in 2023 af. De aanvrager verwacht echter dat de arbeidstekorten in de voor de beoogde opleiding relevante sectoren structureel van aard zijn. De commissie constateert dat de krapte op de arbeidsmarkt in de arbeidsmarktregio Rijnmond afneemt, maar nog voldoende kansen biedt voor afgestudeerden van de beoogde opleiding. De aanvrager verwijst tevens naar het rapport 'Kansrijke beroepen: Rijnmond' van het UWV (2022, pp. 2, 7) en stelt dat deze tekorten met name zullen gelden voor beroepen als (hoofd)uitvoerders, tekenaars en opzichters grond-, weg- en waterbouw, medewerkers civiele techniek, BIM-modellereurs, tekenaars bouwkunde, beleidsmedewerkers ruimtelijke ordening en planologen. De commissie is van mening dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding in aanmerking komen voor beroepen die als kansrijk worden omschreven. De commissie concludeert dat het rapport 'Regio in Beeld: Rijnmond' een indicatie biedt van een arbeidsmarktbehoefte en dat de vacaturesite 'RijnmondInZicht.nl' en het rapport 'Kansrijke beroepen: Rijnmond' (2022) blijken te geven van een regionale arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding Built Environment.

De regionale arbeidsmarktbehoefte wordt verder onderbouwd op basis van het arbeidsmarktonderzoek 'Marktpotentieel Built Environment: Hogeschool Rotterdam' dat door Lexnova is uitgevoerd in opdracht van de aanvrager (2023). Dit onderzoek is opgedeeld in een online enquête en interviews met werkgevers, die in verschillende deelrapportages zijn gepresenteerd door Lexnova.

De aanvrager refereert allereerst aan de online enquête die onder 94 werkgevers is afgenomen in december 2022 en januari 2023. De respondenten zijn allemaal werkzaam op het gebied van de gebouwde omgeving en primair gevestigd in de arbeidsmarktregio's Haaglanden (25%), Rijnmond (19%), Holland Rijnland (11%) en Midden-Utrecht (11%). De respondenten zijn overwegend werkzaam binnen de bouwnijverheid (59%), de (specialistische) zakelijke dienstverlening (inclusief onderzoek) (21%) en onroerend goed (6%). De organisaties verschillen in grootte, maar de meeste respondenten werken voor bedrijven van 20-49 medewerkers (26%), 50-99 medewerkers (19%) of 10-19 medewerkers (17%). De respondenten zijn overwegend directeurs of eigenaren (67%) of HR-manager of -medewerker (12%). 2% geeft aan een ander type functie te hebben. Een lijst van de hierbij genoemde functies is opgenomen in de bijlagen van het onderzoeksrapport. Van de respondenten geeft 79% aan de voorgenomen opleiding (zeer) aansprekend te vinden en 52% is het (geheel) eens met de stelling dat er in hun werkveld een behoefte bestaat aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding. 16% van de respondenten is het (geheel) oneens met deze stelling en 29% heeft neutraal geantwoord. De resterende 3% geeft aan niet te weten of deze behoefte bestaat. Op de vraag of de respondenten van mening zijn dat er alternatieve opleidingen zijn heeft 22% van de respondenten aangegeven dat dit het geval is. 11% vindt dat er geen alternatieve opleidingen zijn en 67% weet het niet of heeft hier geen zicht op. De meest genoemde opleidingen zijn Bouwkunde, Civiele Techniek en de deeltijdopleiding Built Environment van de Hogeschool Utrecht.

De respondenten is gevraagd of zij denken in de komende drie jaar een behoefte te hebben aan op- of bijscholing van medewerkers binnen de eigen organisatie die de voorgenomen opleiding hebben gevolgd. 21% van de respondenten verwacht een dergelijke behoefte, 38% van de respondenten verwacht deze niet en 40% weet niet of deze wordt verwacht. Deze respondenten zien een minimale behoefte van 50 en een maximale behoefte van 168 op te scholen medewerkers in de komende drie jaar. De commissie constateert dat bij de minimale behoefte één respondent aangeeft minimaal 20 medewerkers te willen laten opscholen. Ook heeft één (mogelijk dezelfde) respondent aangegeven maximaal 100 medewerkers op te laten scholen in de komende drie jaar. De commissie acht het arbeidsmarktonderzoek valide en overwegend navolgbaar. De navolgbaarheid wordt in de ogen van de commissie beperkt omdat de aanvrager een lijst van bedrijven heeft meegeleverd waarbij sommige ingevulde antwoorden niet duidelijk maken om welk bedrijf het gaat. Van vier van de respondenten is geen bedrijfsnaam vermeld, maar is wel een omschrijving gegeven. Verder merkt de commissie op dat de hierboven bovengenoemde inschattingen van de kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte (mogelijk van 1 respondent) significant

afwijken van de overige inschattingen. De commissie kan niet verifiëren of deze afwijkende inschattingen reëel zijn omdat er niet is aangegeven welke respondent welke antwoorden heeft gegeven. Dit inachtnemend constateert de commissie dat het onderzoek een opscholingsbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding aannemelijk maakt.

Het arbeidsmarktonderzoek 'Marktpotentieel Built Environment: Hogeschool Rotterdam' van Lexnova omvat tevens tien diepte-interviews met dertien werkgevers die niet aan de online enquête hebben deelgenomen. De interviews zijn tussen oktober en november 2022 uitgevoerd. Het onderzoeksrapport bevat een overzicht van de functies van de respondenten en de bedrijven. Transcripten van de interviews zijn tevens als bijlage meegeleverd.

De geïnterviewden zijn positief over het opleidingsprofiel van de voorgenomen opleiding. De respondenten zijn positief over het profiel van de voorgenomen opleiding en herkennen de transitithema's waar de opleiding zich op richt. Andere zaken die gewaardeerd worden zijn de regionale focus die de opleiding biedt (focus op grootstedelijke context en Rotterdam) en het feit dat het om een brede, niet-monodisciplinaire opleiding gaat.

Er is in de interviews zowel gevraagd naar de behoefte aan het op- of bijscholen van huidige medewerkers als naar de behoefte aan nieuwe medewerkers met het profiel van de beoogde opleiding. Uit de interviews komt naar voren dat vijf van de dertien werkgevers positief staan tegenover het op- of bijscholen van huidig personeel door hen de voorgenomen opleiding Built Environment te laten volgen. Acht van de dertien werkgevers hebben aangegeven behoefte te hebben aan nieuwe medewerkers die de beoogde opleiding hebben afgerond. De commissie is van mening dat de interviews blijken te geven van een niet concreet gemaakte arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de opleiding Built Environment die deels bestaat uit een opscholingsbehoefte.

Ten slotte heeft de aanvrager verwezen naar de resultaten van een op 7 december 2022 gehouden werkveldbijeenkomst met 15 relevante werkgevers die niet aan de enquête en de interviews hebben deelgenomen. De aanvrager heeft in een aparte bijlage een verslag van deze bijeenkomst opgenomen, waarin tevens de namen en functies van de deelnemers alsmede de organisaties waarvoor zij werkzaam zijn vermeld zijn. Het merendeel van de deelnemers heeft een functie die hen in staat stelt om gezaghebbende uitspraken over het aannamebeleid binnen de eigen organisatie te doen. De deelnemers zijn positief over de thema's van de opleiding (circulariteit, woon- en energietransitie, klimaatadaptatie etc.) en zijn van mening dat de inhoud en opzet aansluit bij de (toekomstige) behoeften in het werkveld. Vier bedrijven hebben aangegeven goede kansen te zien om mbo'ers uit de eigen organisatie de opleiding te laten volgen, maar hebben hier geen aantallen aan gekoppeld. Eén bedrijf heeft specifiek aangegeven jaarlijks tien medewerkers op te willen scholen door middel van de bachelor Built Environment. De commissie is van mening dat de uitkomsten van de werkveldbijeenkomst blijken te geven van een geringe opscholingsbehoefte van afgestudeerden van de beoogde opleiding.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvrager heeft aangetoond dat er een arbeidsmarktbehoefte die hoofdzakelijk bestaat uit een opscholingsbehoefte bestaat aan de voorgenomen opleiding.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

De aanvrager onderbouwt de maatschappelijke behoefte aan de hand van een groot aantal bronnen. De commissie neemt de volgende bronnen mee in de onderstaande overweging: het 'Klimaatakkoord' van de Rijksoverheid (2019), de 'Nationale Woon- en Bouwagenda' van de Rijksoverheid (2022), de 'Visie Openbare Ruimte Gemeente Rotterdam 2019-2029' van de Gemeente Rotterdam (2019), de 'Herstel- en vernieuwingsagenda Rotterdamse economie' van de Gemeente Rotterdam (2019), 'Samen aan het werk!: Strategische Agenda Metropoolregio Rotterdam Den Haag 2022' van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (2022), de 'Human Capital Agenda 2.0 Zuid-Holland' van het Economic Board Zuid-Holland (2022) en de 'Verstedelijkingsstrategie Zuid-Holland 2021-2040' van de Gedeputeerde Staten van de Provincie Zuid-Holland (2021).

De aanvrager stelt onder verwijzing naar het 'Klimaatakkoord' van de Rijksoverheid (2019, pp. 15-21) dat één van de afspraken uit het Akkoord is dat de gebouwde omgeving in 2050 CO₂-neutraal dient te zijn. Dit betekent dat 7 miljoen woningen en 1 miljoen gebouwen van het aardgas af moeten. Als eerste stap worden tot 2030 1,5 miljoen bestaande woningen verduurzaamd. De grootste uitdaging van deze transformatie is volgens de aanvrager niet van technische, financiële of bestuurlijke aard, maar eerder een sociale opgave die zich richt op bewoners, huurders, eigenaren, corporaties, bouwers en installateurs. De aanvrager is van mening dat afgestudeerden van de bachelor Built Environment kunnen bijdragen aan het bewerkstelligen van de transformatie in de gebouwde omgeving. De commissie constateert dat studenten van de voorgenomen opleiding hiertoe worden opgeleid en dat het 'Klimaatakkoord' als zodanig blijkt geeft van een maatschappelijke behoefte.

De aanvrager doet tevens een beroep op de 'Nationale Woon- en Bouwagenda' van de Rijksoverheid (2022, pp. 7-13) en geeft aan dat in deze agenda de oorzaken van de wooncrisis en de doelstellingen voor het woon- en bouwbeleid voor de komende jaren zijn neergelegd. De agenda kent drie doelen, te weten (1) Beschikbaarheid: voldoende woningen voor iedereen (2) Betaalbaarheid: woonlasten moeten beter aansluiten bij het inkomen en (3) Kwaliteit: voldoende woningen voor aandachtsgroepen en ouderen. Om de doelen te bereiken zijn verschillende actiepunten geformuleerd, waaronder het versnellen van de verduurzaming van de gebouwde omgeving, bouwen met goede ruimtelijke kwaliteit en verbeteren van de veiligheid en leefbaarheid van kwetsbare gebieden. Ook wordt er ingezet op het vergroten van de capaciteit en uitvoeringskracht en het oplossen van de arbeidsmarkttekorten. De aanvrager stelt dat de beoogde opleiding bijdraagt aan het bereiken van deze doelstellingen door het opleiden van professionals die de transitie binnen de gebouwde omgeving kunnen versnellen. De commissie onderschrijft deze stelling en concludeert dat de bachelor Built Environment hiermee aansluit op een maatschappelijke behoefte.

Ter onderbouwing van de regionale maatschappelijke behoefte heeft de aanvrager in de eerste plaats verwezen naar de 'Visie Openbare Ruimte Gemeente Rotterdam 2019-2029' van de Gemeente Rotterdam (2019, p. 11). In de 'Visie Openbare Ruimte Gemeente Rotterdam 2019-2029' staat de ambitie centraal dat Rotterdam in 2030 een duurzame, groene en gezonde openbare ruimte heeft die bijdraagt aan een prettig leefklimaat voor bewoners, bezoekers en ondernemers. De Gemeente Rotterdam heeft daartoe drie doelen opgesteld: (1) Een groenere en duurzame stad (2) Openbare ruimte van en voor iedereen (3) Ruim baan voor fietser en voetganger. De aanvrager stelt dat afgestudeerden van de bachelor Built Environment een bijdrage kunnen leveren aan het verwezenlijken van de doelen uit de Visie vanwege de focus op de grootstedelijke context van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en op de specifieke uitdagingen die de transitie binnen de stad met zich meebrengt. De commissie onderschrijft deze stelling en is van mening dat de voorgenomen opleiding hiermee aansluit op een maatschappelijke behoefte.

De aanvrager verwijst verder naar de 'Herstel- en vernieuwingsagenda Rotterdamse economie' van de Gemeente Rotterdam (2019). Deze agenda moet antwoord geven op de vraag hoe Rotterdam na de coronapandemie de weg terug moet vinden naar een gezonde en veerkrachtige economie. De komende jaren wordt er gewerkt aan herstel en vernieuwing aan de hand van zes sporen, waarvan volgens de aanvrager vooral spoor 1 (human capital) en spoor 3 (economische transitie: digitaal, energie, circulair) relevant voor de bachelor Built Environment kunnen worden geacht. Onder spoor 1 beschrijft de Agenda dat het onderwijs actief moet inspelen op een toekomstbestendige arbeidsmarkt en dat het bedrijfsleven, de gemeente en onderwijs moeten blijven inzetten op een inclusieve en toekomstbestendige arbeidsmarkt. De aanvrager stelt dat de opleiding hierop inspeelt door een deeltijdopleiding aan te bieden. De opleiding sluit daarnaast volgens de aanvrager aan bij spoor 3 omdat studenten kennis over transitithema's in de gebouwde omgeving en transitimanagement verwerven. De commissie constateert dat de 'Herstel- en vernieuwingsagenda Rotterdamse economie' blijkt geeft van een maatschappelijke

behoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De aanvrager beschrijft dat in de Strategische Agenda 'Samen aan het werk!: Strategische Agenda Metropoolregio Rotterdam Den Haag 2022' van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (2022, p. 13) de gezamenlijke ambities van de 23 aangesloten gemeenten worden beschreven. Eén daarvan is de ambitie om de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt te verbeteren. Opleidingen sluiten inhoudelijk niet altijd aan op de toekomstige vraag van werkgevers. De aanvrager geeft aan dat de Metropoolregio Rotterdam Den Haag de 'Human Capital Agenda 2.0 Zuid-Holland' van het Economic Board Zuid-Holland (2022, p. 3) ondersteunt door onder meer de regionale campussen te versterken. Hierin wordt gesteld dat Zuid-Holland kampt met de grootste arbeidstekorten van Nederland. De arbeidsmarkt is volgens de Agenda versnipperd en werknemers stappen niet snel over naar andere sectoren en regio's. Tot 2025 worden aan verschillende doelstellingen gewerkt, waaronder de doelstelling om van Zuid-Holland koploper te maken op het gebied van Leven Lang Ontwikkelen. De aanvrager stelt dat de deeltijdbachelor Built Environment bijdraagt aan de ambitie om het hoger onderwijs beter te laten aansluiten op de arbeidsmarkt, met name omdat de beoogde opleiding om- en bijscholing van personeel mogelijk maakt. De commissie volgt de aanvrager in deze stelling en concludeert dat de bronnen blijk geven van een maatschappelijke behoefte.

De aanvrager verwijst ten slotte naar de 'Verstedelijkingsstrategie Zuid-Holland 2021-2040' van de Gedeputeerde Staten van de Provincie Zuid-Holland (2021, p. 4). In deze strategie wordt benoemd dat de woningbouwopgave in de gehele provincie groot is. Eén van de uitgangspunten van de verstedelijkingsstrategie is toekomstbestendig bouwen waarbij thema's als bodemdaling en klimaatadaptatie, vitale dorpen en verstedelijking, functiemenging, economische toplocaties, gezonde verstedelijking, energietransitie, circulair en natuurinclusief bouwen een belangrijke rol vervullen. De commissie is met de aanvrager van mening dat de integrale aanpak met betrekking tot de gebouwde omgeving de focus is van de beoogde opleiding. Hiermee sluit de bachelor Built Environment aan op de doelstellingen van de Verstedelijkingsstrategie en daarmee op een maatschappelijke behoefte.

De commissie concludeert dat de aanvrager reeds op grond van het bovenstaande heeft aangetoond dat er een maatschappelijke behoefte bestaat aan de voorgenomen opleiding Built Environment.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke en een arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 08/06/2023 is op de website van de CDHO kennisgegeven van het voornemen van de Hogeschool Rotterdam om de hbo bachelor Built Environment in Rotterdam aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

De commissie stelt op basis van de afbakening die de aanvrager heeft aangeleverd vast wat het verwante aanbod van de aangevraagde opleiding is. Verwante opleidingen komen inhoudelijk sterk overeen en leiden op tot (min of meer) dezelfde beroepen (uitstroomprofiel(en)). Bij de inhoud wordt gekeken of de kennisgebieden en vaardigheden die in het curriculum van de voorgenomen opleiding zijn opgenomen overlap vertonen met de bestaande opleidingen. Verder worden de instroomdoelgroep en de onderwijsvariant (voltijd, deeltijd of duaal) meegewogen bij de afbakening.

De aanvrager acht de bestaande hbo bachelor Built Environment (aangeboden door vijf instellingen) "verwant" aan de voorgenomen opleiding dient te worden beschouwd. Daarnaast acht de aanvrager de volgende hbo bacheloropleidingen "deels verwant" aan de voorgenomen opleiding Built Environment: Bouwkunde (aangeboden door negen instellingen), Civiele Techniek (aangeboden door negen instellingen), Ruimtelijke Ontwikkeling (aangeboden

door zeven instellingen), Watermanagement (Hogeschool Rotterdam en Hogeschool Zeeland) en Bouwtechnische Bedrijfskunde (Avans Hogeschool). De aanvrager gebruikt in het dossier de termen "verwant" en "deels verwant". Deze termen worden door de commissie begrepen als vergelijkbaar met de door de commissie gebruikte termen "sterk verwant" en "aanverwant".

De commissie deelt de mening van de aanvrager dat de hbo bachelor Built Environment (aangeboden door vijf instellingen) sterk verwant is aan de voorgenomen hbo bacheloropleiding Built Environment.

De commissie is verder van mening dat de hbo bacheloropleidingen Bouwkunde (aangeboden door acht instellingen), Civiele Techniek (aangeboden door negen instellingen) en Ruimtelijke Ontwikkeling (aangeboden door zeven instellingen) ook sterk verwant zijn aan de beoogde opleiding. De commissie is van mening dat deze opleidingen als sterk verwant dienen te worden beschouwd omdat zij inhoudelijk op verschillende manieren aandacht besteden aan de transitie van de gebouwde omgeving. De instroomdoelgroep van de genoemde opleidingen is vrijwel identiek en afgestudeerden van deze opleidingen hebben vergelijkbare uitstroomprofielen als afgestudeerden van de voorgenomen opleiding zouden hebben. De instroom in de sterk verwante opleidingen, met uitzondering van Civiele Techniek, is in de afgelopen vijf jaar gestegen (zie Tabel 6, bijlage 2).

De commissie is van mening dat de volgende door de aanvrager genoemde hbo bacheloropleidingen aanverwant zijn aan de voorgenomen opleiding: Watermanagement (Hogeschool Rotterdam en Hogeschool Zeeland) en Bouwtechnische Bedrijfskunde (Avans Hogeschool).

Daarnaast is de commissie van mening dat de volgende hbo bacheloropleidingen eveneens aanverwant zijn aan de beoogde opleiding: Landscape and Environment Management (Hogeschool INHOLLAND), Land- en Watermanagement (Hogeschool van Hall Larenstein) en Management van de Leefomgeving (HAS Green Academy, Aeres Hogeschool en Hogeschool van Hall Larenstein). De commissie acht deze opleidingen aanverwant omdat deze inhoudelijk ten dele overlappen, een vergelijkbare instroomdoelgroep kennen en studenten ten dele opleiden voor dezelfde beroepen. De instroom in het aanverwante bekostigde aanbod is in de afgelopen vijf jaar gegroeid (zie Tabel 6, bijlage 2).

De commissie neemt de instroom in de onbekostigde hbo bachelors Bouwkunde en Civiele Techniek (Hogeschool NCOI, Capabel Hogeschool, Da Vinci HBO Drechtsteden, LOI en Stichting NTI Hogeschool) niet mee in de onderstaande overweging omdat deze bij de commissie niet bekend is.

De aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van een instroomonderzoek uitgevoerd door onderzoeksbureau Lexnova. De aanvrager verwacht dat in het eerste jaar 20 tot 30 studenten zullen instromen. De commissie acht deze prognose realistisch.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen hbo bachelor Built Environment wordt afgezet tegen de arbeidsmarktbehoefte en de maatschappelijke behoefte die bij criterium a zijn aangetoond, blijkt dat er geen ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven. De kern van de overweging berust op de constatering dat de beoogde opleiding dusdanig sterk verwant is voor wat betreft inhoud, instroomdoelgroep, opleidingsvorm en arbeidsmarktprofiel aan de bestaande opleidingen Built Environment, Bouwkunde, Civiele Techniek en Ruimtelijke Ontwikkeling dat geen ruimte in de regio rondom Rotterdam bestaat om deze opleiding aan het bestaande aanbod toe te voegen. De commissie overweegt dat vestiging van de opleiding in Rotterdam met name negatief effect zal hebben op de instroom in de door de aanvrager aangeboden deeltijdopleidingen Bouwkunde en Civiele Techniek. De commissie acht de kans zeer reëel dat de instroom in de bestaande deeltijdopleidingen Bouwkunde en Civiele Techniek door de komst van de voorgenomen opleiding Built Environment nog verder zal dalen.

De commissie geeft in overweging dat samenvoeging van deze smalle deeltijdopleidingen met een geringe instroom tot een bredere opleiding Built Environment tot een doelmatiger deeltijdaanbod zou kunnen leiden.

De commissie concludeert dat er geen ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo bachelor Built Environment te realiseren. De aanvraag voldoet niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

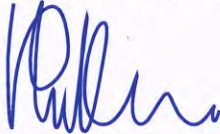
Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

Advies aan de NVAO over de naamkeuze en Croho indeling

De commissie heeft geconstateerd dat de voorgestelde naam van de opleiding passend is gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarnaast heeft de commissie geconstateerd dat de aanvrager de hbo bachelor Built Environment in het Croho onderdeel Techniek wil indelen. Dit voorstel sluit aan op de indeling van verwante bestaande opleidingen.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann

Voorzitter CDHO

Bijlage 1:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naamkeuze en Croho indeling

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.

Bijlage 2:

Tabel 6. Instroom in verwant bekostigd aanbod

Opleiding	Instelling	'18-'19			'19-'20			'20-'21			'21-'22			'22-'23		
		VT	DT	DU	VT	DT	DU	VT	DT	DU	VT	DT	DU	VT	DT	DU
B Built Environment (39280)	Breda University of Applied Sciences (21UI), Breda	143			141			174			167			215		
	Hanzehogeschool Groningen (25BE), Groningen	226			214			222			165			185		
	Hogeschool Utrecht (25DW), Utrecht	245	13		227	16		223	19		185	42		189	30	
	Hogeschool van Amsterdam (28DN), Amsterdam	486			566			650			590			519		
	Zuyd Hogeschool (25JX), Heerlen	111			123			126			125			126		
B Bouwkunde (34263)	Avans Hogeschool (07GR), 's-Hertogenbosch	164			214			208			193			182		
	Avans Hogeschool (07GR), Tilburg	123	35	151	31	129	41	118	36	132	27					
	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Almere	35	8	45	14	36	7	41	23	39	8					
	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Zwolle	199			205			214			265			221		
	De Haagse Hogeschool (27UM), 's-Gravenhage	145			154			171			169			158		
	Hogeschool INHOLLAND (27PZ), Alkmaar	35			42			41			54			32		
	Hogeschool INHOLLAND (27PZ), Haarlem	34			54			41			43			45		
	Hogeschool Rotterdam (22OJ), Rotterdam	258	7	5	292	10	5	317	9	6	331	15	15	338	25	20
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB), Arnhem	222	30		214	28		239	31		222	35		221	34	
	HZ University of Applied Sciences (21MI), Middelburg	41			42			60			54			50		
NHL Stenden Hogeschool (31FR), Leeuwarden	74			84			79			77			103			

	Saxion Hogeschool (23AH), Enschede	136	1	163	162	165	170	6								
B Civiele Techniek (34279)	Avans Hogeschool (07GR), 's- Hertogenbosch	60		64	62	38	35									
	Avans Hogeschool (07GR), Tilburg	32	6	27	5	30	5	27	1	25	5					
	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Zwolle	84		78	77	70	64									
	De Haagse Hogeschool (27UM), 's-Gravenhage	108		86	66	43	41									
	Hogeschool INHOLLAND (27PZ), Alkmaar	29		18	29	21	24									
	Hogeschool Rotterdam (22OJ), Rotterdam	83	11	2	88	4	3	79	2	2	75	5	2	65	11	5
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB), Arnhem	67	34		66	33	56	29	56	37	43	35				
	HZ University of Applied Sciences (21MI), Middelburg	38			51		46		44		61					
	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Leeuwarden	26			22		21		21		16					
	Saxion Hogeschool (23AH), Enschede	58			51		43		31		35					
B Ruimtelijke Ontwikkeling (30038)	Avans Hogeschool (07GR), Tilburg	50			56		57		49		68					
	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Almere	24			22		20		20		9					
	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Zwolle	43			42		37		26		48					
	De Haagse Hogeschool (27UM), 's-Gravenhage	61			65		49		33		38					
	Hogeschool INHOLLAND (27PZ), Haarlem	53			53		59		69		65					
	Hogeschool Rotterdam (22OJ), Rotterdam	120			123		130		89		114					
	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Leeuwarden	22			25		31		21		26					

	Saxion Hogeschool (23AH), Deventer	92	109	119	88	94										
B		97	74	78	51	50										
Watermanagement (34074)	Hogeschool Rotterdam (22OJ), Rotterdam															
	HZ University of Applied Sciences (21MI), Middelburg	79	63	75	48	59										
B Bouwtechnische Bedrijfskunde (34261)	Avans Hogeschool (07GR), Tilburg				36	7	52	25								
B Landscape and Environment Management (30028)	Hogeschool INHOLLAND (27PZ), Delft	54	63	66	71	75										
B Land- en Watermanagement (34226)	Hogeschool Van Hall Larenstein (30HD), Rheden	47	16	49	5	42	7	34	7	48	7					
B Management van de Leefomgeving (34859)	HAS green academy (21CW), 's- Hertogenbosch	67	84	74	60	84										
	Hogeschool Van Hall Larenstein (30HD), Leeuwarden	33	23	25	17	27										
	Hogeschool Van Hall Larenstein (30HD), Rheden	21	21	16	17	25										
Totaal instroom		4.125	112	56	4.354	96	58	4.479	97	61	4.119	141	84	4.216	148	90

Bron: DUO